

Nyt

fra Odense Bys Museer

Januar 2018

Odense Bys Museer ønsker alle et rigtig godt nytår!

For Odense Bys Museer var den 1. januar 2018 helt speciel. På denne dag overgik museet til selveje efter 132 år i kommunalt regi. Faktisk er det en tilbagevenden til de første 25 år fra 1860 til 1885, hvor museet også var selvstændigt.

Flere års overvejelser

Langt hovedparten af de danske museer er selvejende institutioner, og det har da også gennem flere år været overvejet, om Odense Bys Museer skulle gå samme vej. I forbindelse med planlægningen af det nye H.C. Andersens Hus foretoges en undersøgelse af konsekvenserne herfor, og på det grundlag besluttede Odense Byråd i april 2017 at iværksætte overgangen.

Nye tider

Efteråret har været præget af hektisk aktivitet på det administrative område. Der skulle etableres nyt økonomisystem, indgås aftaler for fortsat drift af it og telefoni, tegnes forsikringer, sikres aftaler om personalets overgang til den nye institution og meget, meget mere. Mange af de kendte sagsgange og rutiner skulle omlægges og krævede stillingtagen. Man forandrer ikke en 132 år gammel kommunal institution på kort tid. Der vil givet gå måneder, inden den administrative forandring er fuldt indfriet. Til gengæld vil der på museets øvrige aktiviteter ikke kunne mærkes de store forandringer. Vi vil stadig leve op til museumslovens formål og krav og både indsamle, registrere, bevare, forske og formidle.

Nye udviklingsmål

Når den nye bestyrelse tiltræder den 1. februar vil den i første omgang skulle sætte sig ind i organisationens mål og rammer. Retningen for Odense Bys Museer vil ikke blive forandret på den korte bane, men der er ingen tvivl om, at på længere sigt vil den nye status og en professionel bestyrelse betyde, at nye udviklingsmål vil blive opstillet og fokusområderne skærpet.

Odense Bys Museer ser frem til en spændende udvikling i de kommende år. Den nye status kan ses som museets bidrag til transformationen af Odense fra stor dansk by til dansk storby!

Museumschef Torben Grøngaard Jeppesen

Nyt H.C. Andersen Museum med ny udstilling

H.C. Andersen-interesserede fra nær og fjern bliver ikke snydt for fortællingen om Andersens liv og virke i tiden frem til det nye H.C. Andersens Hus står færdigt.

Lørdag den 20. januar kl. 10 åbner H.C. Andersen Museum i Claus Bergs 11 med udstillingen "Poesi, papir og saks - af den eventyrligste slags".

Festlig åbning for alle

Champagnepropperne vil springe til ære for den gamle digter og det nye museum, som åbnes af Torben Grøngaard Jeppesen, museumschef for Odense Bys Museer. Museumsinspektør Ane Grum-Schwensen vil fortælle om den spektakulære og helt unikke udstilling, der går lige i hjertet på alle Andersen-elskere. Herefter er man velkommen til selv at gå på opdagelse i H.C. Andersens liv, ord og billeder, mens Lasse Schjerner Trio underholder med jazztoner.

Den ægte vare

Udstillingen "Poesi, papir og saks - af den eventyrligste slags" blander beskrivelsen af digterens liv med farverige og eventyrlige elementer og fremhæver H.C. Andersens billedkunstneriske virke. Her kan man møde papirklip i overstørrelse, elementer fra eventyr som "Klods-Hans", "Sommerfuglen" og "Den flyvende Kuffert", biografiske billedtableauer - og selvfølgelig et udvalg af de originale og ikoniske genstande som Andersens høje hat, skrivebordet, hvor eventyr blev til, rejseudstyret, billedbøger og meget mere.

Virtuelle virkeligheder

I udstillingen arbejdes der med lys og lyd, og som noget nyt kan man opleve H.C. Andersens arbejdsværelse i virtual reality. Med VR-brillerne på kan man udforske hvert et hjørne og hver en genstand i digterværkstedet - eller nyde udsigten fra Nyhavn 18.

Nu også på kinesisk

Som en service til de stadigt flere kinesiske gæster byder H.C. Andersen Museum på udstillingstekster på kinesisk, foruden selvfølgelig på dansk og engelsk.

Sidste chance for at se Knud

Fik du set bispens frådrenskiste og nadversæt, tønnebrønden fra I. Vilhelm Werners Plads, Knud-mønterne, valkyriefiblen og Thomas Kluges imponerende maleri af Knud den Hellige?

En gang til for Kong Knud

Hvis ikke du har nået at se særudstillingen "Knuds Odense - Vikingernes by", så er det ved at være sidste chance. Efter ti måneder med mange engagerede gæster tages den spektakulære udstilling af plakaten søndag den 11. marts for at gøre plads til en ny spændende særudstilling. Den anmelderroste udstilling har haft et utal af nysgerrige og interesserede gæster i alle aldre - såvel børn som voksne. Også mange "gengangere", der liiige skulle ind og se en spændende genstand en ekstra gang.

Udgravninger under asfalten

Udstillingen tegner med afsæt i de nyeste forskningsresultater billedet af den vikinge- og middelalderby, hvor Knud havde sin gang, og hvor han mødte sin banemand. Samtidig viser udstillingen en række enestående fund fra de største samlede arkæologiske udgravninger af en dansk middelalderby nogensinde, nemlig udgravningerne under Thomas B. Thriges Gade i Odense. Ændringerne omkring Thomas B. Thriges Gade og transformationen af byen gav arkæologerne en mulighed for at lære byens forhistorie bedre at kende. Blandt andet blev der gravet der, hvor Odenses ældste domkirke lå - den Albani Kirke, hvor Knud den Hellige blev dræbt i 1086.

Det er ikke kun Odenses historie, der afdækkes under den tidligere asfalt. Fundene trækker tråde til alle Danmarks større byer med rødder i middelalderen.

Børneforskerweekend om vikinger

Har du ikke fået set Møntergårdens store særudstilling "Knuds Odense - Vikingernes by" sammen med dine børn eller børnebørn, kan du nå det endnu. I weekenden den 13.-14. januar vil Møntergårdens børneformidler give jer en introduktion til særudstillingen.

Vikingerne i Odense

Børneformidleren viser rundt i udstillingen, fortæller om den sidste vikingekonge, viser jer skelettet af den gamle bisp og fortæller om livet i Odense i vikingetiden og middelalderen. Fortællingerne begynder kl. 11.30, 13.30 og 14.30 ved billetsalget på Møntergården. Hver rundvisning tager ca. 15 minutter. Alt foregår i børnehøjde og henvender sig især til børn i alderen 6-11 år.

Viden om runer

Når I er færdige med rundvisningen, kan I gå over i Historiet på børnemuseet, hvor børnene kan lave deres egen runepind. Når børneformidleren ikke holder rundvisninger, vil han være i Historiet og hjælpe jer med at lave runepinde samt fortælle om vikingernes alfabet. Udover entré er det gratis at deltage i arrangementet. Børn har som altid gratis adgang.

Strik helt af!

Strik kan bruges til at stresse af. Strik kan bruges som meditation og mindfulness. Når man strikker, kan man træne det at være nærværende, komme helt ned i tempo og glemme hverdagens bekymringer, stress og jag. Lørdag den 3. februar kl. 10-13 vil vi dykke ned i strikningsverden i Carl Niensens Barndomshjem med Vithard Villumsen. Han er strikkedesigner, tekstilkunstner og en af dommerne i tv-programmet Den Store Strikkedyt. Han er desuden manden bag den innovative strikkebog **TEXPERIMENTURE**.

Den ukendte side af Carl Nielsen

Komponisten Carl Nielsen strikkede. Og strikkede helt af! Han brugte det at strikke som en afslappende aktivitet i perioder med krævende kompositionsarbejde. Han brugte det endda som "lægeordineret" medicin i de perioder, hvor hans svækkede hjerte krævede ro. Denne formiddag vil strikkekunstner Vithard Villumsen inspirere os andre til også at "strikke helt af". Formålet er at bruge strik til at skabe ro, fordybelse og nærvær. Kort sagt: velvære.

Opladning af sind og krop

Deltagerne får en introduktion til mindfulness, og hvad det betyder og kan. Vi kommer til at afprøve et par måder at opleve mindfulness på, vi mediterer kort sammen, og vi kommer til at strikke sammen. Deltagerne behøver ikke at have prøvet meditation før, men bør kunne slå op og strikke ret og vrang.

Tilmeld dig inden 25. januar

For at sikre dig en af kun 40 pladser skal du sende en mail til museum@odense.dk eller ringe på 6551 4601 senest den 25. januar. Det koster 150 kr. at deltage inkl. let forplejning undervejs. Husk at medbringe bomuldsgarn eller et blandingsgarn med bomuld samt strikkepinde, der passer dertil (str. 3-3½).

De dødes rige - Gravfund fra en fynsk gravplads

I Møntergårdens forhalsmontre kan man fra tirsdag den 16. januar se udstillingen "De dødes rige - Gravfund fra en fynsk gravplads".

Miniudstillingen viser de fine og velbevarede fund fra museets udgravninger ved lokaliteten "Natskyggen" i Fraugde frem for første gang. Fundene giver mulighed for at få et usædvanligt indblik i livet og døden i yngre romersk jernalder for knapt 1600 år siden.

Boplads i Fraugde

I den sidste del af romersk jernalder (ca. 400 e.Kr.) blev tolv personer begravet omkring en naturlig forhøjning i Fraugde sydøst for Odense. Tæt på gravene blev der fundet spor efter en samtidig boplads med flere indhegnede gårde. Her har de afdøde og deres familier levet deres liv, før de blev gravlagt på den lille gravplads.

Velbevaret gravgods

Efter de mange år i den fynske muld kunne de afdøde kun anes som en mørk aftegning i den gule undergrundsjord. Gravgodset var derimod bevaret og lå præcis, hvor det var blevet lagt for omtrent 1600 år siden.

Sølv, bronze, glas og rav

I nogle tilfælde har de gravlagte kun fået et enkelt lerkar med sig, mens gravgodset i andre grave var langt mere ekstravagant. Flere af gravene indeholdt blandt andet dragtspænder - også kaldet fibler - af bronze, halskæder af glas- og ravperler samt rester af tekstil fra personernes tøj. I to af gravene blev der desuden fundet små hægter af sølv, der er blevet brugt til at holde tøjet på plads. Der blev desuden fundet flere rigt dekorerede lerkar i forskellige størrelser og former i gravene.

Sorgen er den samme

Personlige relationer, køn og rigdom kombineret med faste ritualer har afgjort, hvad hvert enkelt individ fik med sig af gravgaver, men selv om forestillingerne om døden har været anderledes for 1600 år end i dag, har sorgen over et mistet familiemedlem sikkert været den samme.

Gaver på den sidste rejse

Gravpladsen ved Fraugde giver eftertiden en sjælden mulighed for at kigge de efterladte over skulderen, ned til de personer, der blev stedt til hvile for 1600 år siden sammen med de ejendele, der skulle følge dem på deres sidste rejse. Kig selv med i Møntergårdens montre. Der er gratis adgang til museets forhal, og udstillingen varer til og med søndag den 15. maj.

Klassiske konsolspil og kassettebåndsqiz på Mediemuseet

Februar er retro-måned på Mediemuseet. Spændende arrangementer sætter fokus på spil og musik fra en ikke så fjern fortid og inviterer alle til at (gen)opleve båndsalat, bip-spil og billedrørs-tv.

Bliv quizmaster i kassettebånd

Torsdag den 8. februar kl. 19 afholdes der (lille)Fredagsbar på Mediemuseet. (lille)Fredagsbar er et nyt tilbud, der har fokus på at varme op til weekenden med kassettebånd og andre analoge medier. Det foregår i Det Mediearkæologiske Laboratorium på udvalgte torsdage. Denne torsdag lægger vi ud med musikquiz på kassettebånd og har i samarbejde med Live Music Odense sammensat en spændende quiz. Musikentusiaster, teknologinørder og alle andre, der vil hygge sig et par timer, inviteres til at sammensætte hold og møde op til at quizze.

Mød de klassiske computerspil

I vinterferien (10.-18. februar) gentager Mediemuseet succesen og byder velkommen til retro-gaming i Det Mediearkæologiske Spillaboratorium. Her vil yngre og ældre gamere kunne glæde sig over et gensyn med klassikere på Super Nintendo, Commodore 64, Sega Mega Drive og eksempelvis spille Mario, fra dengang han var firkantet.

Arrangementerne er gratis at deltage i, når entréen er betalt. Der er fri entré torsdag kl. 17-21.

Vikingewinterferie på Møntergården

Hvad tror du, dine børn - eller børnebørn - vil sige til at holde en ægte middelalderknogle imellem fingrene? Kom forbi Møntergården i vinterferien, hvor museets børneformidler lader jer udforske de spændende, gamle knogler på allernærmeste hold.

Rundvisning i børnehøjde

I får ikke alene lov til at undersøge ægte museumsgenstande, I kommer også til at høre en masse spændende fortællinger om det helt gamle Odense. Har I lyst til at vide endnu mere om vikingetiden og den tidlige middelalder, så tag med på en spændende rundvisning i særudstillingen "Knuds Odense - Vikingernes by".

Vilde vikingelege

Museets børneformidler vil fortælle jer den drabelige historie om Knud den Hellige og om fortidens hverdagsliv i Odense. Når jeres hoveder er fulde med viden om vikingerne, kan I tage et smut forbi Børnenes Baggård, hvor der er rig mulighed for at prøve vilde vikingelege. Kom og leg, kæmp og bevæg jer ligesom vores forfædre gjorde det for 1.000 år siden.

Masser af drivkraft i Thriges Kraftcentral

Lørdag den 3. februar kl. 10 kan du opleve en flok engagerede frivillige "motorsagkyndige" sætte den mægtige dieselmotor i gang i Thriges Kraftcentral.

De frivillige kalder sig også "Dieselgruppen" og passer og plejer den flotte gamle motor på alle ledder og kanter. Det er derfor, Thriges motor fra 1923 stadig er så fin i kanten og stadig er så godt kørende den dag i dag.

Hjemmeside med mange detaljer

Udover at tage sig kærligt af den store 500 hestes motor og sætte den i gang hver den første lørdag i måneden, har "Dieselgruppen" også en spændende hjemmeside, hvor man kan læse meget mere om gruppens store passion. Her finder man bl.a. en beskrivelse af, hvordan det var at arbejde i kraftcentralen, dengang der virkelig var tryk på Thriges produktion. Vi bringer et lille udklip fra hjemmesiden her:

"En anden ånd dengang

Som arbejdsplads var kraftcentralen et typisk eksempel på datidens ånd. 1. maskinmester bar ikke arbejdstøj, men var udstyret med jakkesæt, hvid manchetskjorte og slips. Han overvågede sine ansatte fra sit ophøjede glasbur. Han satte en ære i, at afbrydelser kun fandt sted i absolutte nødstilfælde, og at eventuelle reparationer, der nødvendiggjorde afbrydelser, kun fandt sted i middagspausen, hvor produktionen i fabrikshallerne ikke blev berørt. Han nød visse privilegier. Hver morgen tog han sin sodavandsflaske med te op af tasken og sit blødkogte æg op af madkassen. Ægget stillede han i et træ-æggebæger sammen med sodavandsflasken på shuntreguleringsmodstanden bag målertavlerne. Og stakkels den, der stillede på magnetiseringen i løbet af formiddagen, så 1. mesters æg og te ikke holdt sig varm. Efter frokost gik han op på "højspændingsloftet", klappede sin liggestol af sækkelærred ud og tog sin middagslur. I den halve time var det forbudt at pille ved olieafbrydere og maskiner, der kunne vække "den gamle". Resten af staben havde også nok at se til. Arbejdsmanden skovlede kul i en stor hejsespand, som han tømte i kedlens fyrtragt. Kedelpasseren overvågede damptrykket på måleren ved kedlen, og i maskinhallen gik varmemesteren, der havde funktionærstatus efter mange år som kedelpasser, maskinmestrene til hånde. Varmemesterens arbejdsgrænse gik ved det elektriske system. Her overtog maskinmestrene. Ingen var i tvivl om rangordenen. Begreber som arbejdsmiljø og samarbejde blev først opfundet langt senere".

Fra hjemmesiden www.thrigeelvaerk.dk

Årets første skumringsaften

Skumringsaftenerne er igen tilbage i Den Fynske Landsby, og i løbet af 2018 byder vi på 4 spændende ture. Den første er torsdag den 22. februar kl. 17.30-19.

Historierne svirrer, mens der arbejdes

Det er stadig vintertid, og selvom dagene tiltager, er aftenerne fortsat lange og mørke. Derfor kommer skumringsturen til at handle om, hvilke arbejdsprocesser mænd og kvinder havde i løbet af den mørke tid og om de vigtige højtider samt meget mere. Har du lyst til at deltage, så [læs mere her](#) og se, hvordan du kan tilmelde dig.

Lær dit barn fortællingens kunst

Hvordan fortæller man en god historie? Hvordan bruger man stemmen og kroppen imens? Det har børn en chance for at lære på Fyrtøjets Fortælleskole, som starter den 1. marts.

Nye omgivelser

I år foregår undervisningen i Møntergårdens børnemuseum - nærmere betegnet Histotoriet, hvor der er samlet en masse spændende børneaktiviteter. Fortælleskolen består af 12 undervisningsgange hver torsdag fra kl. 16-17.30, og prisen er 650 kr.

Eventyrlige oplevelser

Sæsonen sluttet med en lille optræden, hvor børnene sammen med en af Fyrtøjets formidlere viser, hvad de har arbejdet med. Denne forårssæson holdes afslutningen i den nyåbnede Elverhøj på Møntergården. Elverhøj er scenografisk og indholdsmæssigt bygget op om H.C. Andersens eventyr af samme navn og vil rent fysisk komme til at ligge i den gamle, gule Nyborggade.

Tilmelding på 6551 4601 eller museum@odense.

MJØD - vær med på den hippeste nye trend

Mjød er verdens ældste alkoholiske drik. Det er en traditionsrig honningvin, der i disse år gør comeback og indtager de hippeste restauranter og barer i Danmark og udlandet i ny forklædning. Nu kan du komme med på trenden den 9. februar, når Møntergården får besøg af Mikro-Mjødbryggeriet [Petersen og Sønner](#).

Et anerkendt og prisvindende bryggeri

Bryggeriet er flere gange sølv-, guld- og bronzevindere i adskillige nationale og internationale vin- og spirituskonkurrencer, og vandt blandt andet Guldmedalje til The New York International Spirits Competition i både 2016 og 2017.

Tradition og fornyelse

Til arrangementet vil brygmestrene selv fortælle historien om mjøden, der førhen fejlagtigt er blevet forbundet med øl og fulde vikinger. De vil også føre jer ind i mjødens forunderlige, gyldne verden med smagsprøver på deres topmoderne fortolkninger af den ældgamle drik med interessante smagsvarianter. Kom og smag den guddommelige mjød fredag d. 9. februar kl. 19.30-21.30.

Tilmeld dig senest 5. februar

Arrangementet laves i anledning af Møntergårdens særudstilling Knuds Odense - Vikingernes by, som vil være åben hele aftenen. Pris: 150 kr. som dækker smagsprøver, oplæg, snacks og entre til to af museets udstillinger, blandt andet Knuds Odense - Vikingernes By. Tilmelding på: museum@odense.dk senest d. 5. februar.

Tatoverede vikinger - eller hvad?

Tatoveringskunsten er ældgammel. I flere år har det været på mode at lade sig inspirere af vikingetidens stilarter og kunst. Man ved dog ikke med sikkerhed om vikingerne var tatoverede, men enkelte kilder peger på, at de var det.

Historiske tatoveringer

Lørdag 17. februar kl. 10.30 sætter Møntergården spot på historisk tatoveringskunst, når vi får besøg af tatovører fra Kunsten på kroppen - et tatovør-atelier i København. De har i mange år specialiseret sig i blandt andet historisk inspirerede tatoveringer og vil denne dag vise ældgamle, originale tatoveringsteknikker frem på en levende model og fortælle om tatoveringer gennem historien.

Fascinerende håndværk

Kom og se det spektakulære kunsthåndværk helt tæt på - det bliver spændende for både børn og voksne! Arrangementet laves i anledning af Møntergårdens særudstilling Knuds Odense - Vikingernes By, der slutter 11. marts 2018 - så det er bare med at komme afsted!

Pris: 75 kr., som også dækker entré til alle museets udstillinger
Tidspunkt: lørdag 17. februar 2018 kl. 10.30 – 16.

Kundskab og kaffe på Møntergården - et helt nyt koncept

På Møntergården arbejdes der året rundt med viden om fortiden og historien. Nu får du mulighed for at få et unikt kig ind i museets hverdag og få viden om aktuel forskning, nye udgravningsresultater og igangværende formidling. Møntergården har udviklet et nyt koncept i samarbejde med Folkeuniversitetet, hvor vi inviterer indenfor til "Kundskab og kaffe" én gang hver måned i hele 2018.

En stor vifte af viden

Museet serverer formiddagskaffe og brød, som du kan nyde, mens nogle af museets historikere, konservatorer og arkæologer leverer oplæg om forskellige emner - blandt andet Mysti-

ske linjer i landskabet, TV2s historie, Der går Odense i den, Drømmen om Kina og mange andre.

Hvert oplæg starter kl. 10.30 og varer ca. 1 time inkl. kaffeslabberas.

Bestil billetten her

Billetprisen er 75 kr., som betales ved bestilling og inkluderer både kaffe, oplæg og entré til alle museets udstillinger, som man frit kan besøge efterfølgende. Billetterne bestilles via Folkeuniversitetets [hjemmeside](#).

Tapasbrunch med Carl Nielsen i Odense

Sæt allerede nu kryds i kalenderen den 17. marts og start lørdagens shopping med forkælelse af både gane og hjerne.

Kombiner din torvehandel med tapasbrunch

Fra kl. 10.30 til 12 indleder Møntergården en række tapasbrunch-arrangementer, hvor det første gang handler om Carl Niensens Odense. Museumsinspektørerne Ida-Marie Vorre og Anders Myrtue vil levere spændende, korte, humoristiske og oplysende oplæg, mens du nyder en let og lækker tapasbrunch lavet af [Themsens Cafe & Fristelser](#). Det hele krydres med billeder og et lille udpluk af den store komponists elskede sange.

Vær med første gang

Prisen er 195 kr. inkl. entré til alle museets udstillinger, tapasbrunch, kaffe/ the, juice, sang og foredrag. Tilmelding skal ske på museum@odense.dk mellem d. 29. januar og 5. marts. Maks 30 deltagere - først til mølle.

Se mere på Facebook og museet hjemmeside når vi nærmer os.

Kender du én, der er på barsel?

Møntergården gentager succesen fra sidste år og holder babyMUS sidste onsdag i hver måned i hele 2018. babyMUS er særlige arrangementer for forældre på barsel, hvor tempoet er roligt, rundvisningerne korte, og der er plads til pludren, formiddagslur, bleskift og mælk - og kaffe-hygge og snak for forældrene.

Rundvisning for alle sanser

Onsdag den 31. januar skal vi en tur i udstillingen Fyn - midt i verden, hvor vi i den moderne og scenografisk opsatte udstilling serverer viden om historien og udvalgte fortællinger om fortid og Fyn. Imens hygger de små sig på maven eller i favnen af mor eller far og får en på opleveren med de mange spændende lyde og synsindtryk.

Sidste chance for at se særudstillingen

Onsdag den 28. februar står den på særudstillingen Knuds Odense - Vikingernes by med de mange interessante genstande fra de nye udgravninger midt i Odense - blandt andet en hundelort, skelettet af en bisp, jordbærkerner(!), resterne fra et bryggeri og kostbare smykker. Se det

hele og få historierne, mens de små følger med på maven. Særudstillingen lukkes ned den 11. marts, så det er ved at være sidste udkald for at se den.

Husk bæresele

Alle babyMUS-arrangementer starter kl. 10.30 og varer ca. 1½ time inkl. kaffehygge. Prisen er 75 kr., som dækker rundvisning, kaffe/ te, brød og entre til alle museets udstillinger. Tilmelding sker via Møntergårdens Facebookside under begivenheder. Man kan parkere under Odeon tæt ved museet. Husk en bæresele eller lignende, da barnevognene ikke kan komme rundt i udstillingen.